

Rollebeskrivelse for FNs arbeidsorganisasjon (ILO)

Dere er en ekspertgruppe fra ILO (International Labour Organization). ILO er FNs organisasjon for arbeidsliv, skapt for å bedre forholdene til arbeidstakere verden over.

I dette spillet jobber dere med arbeidsforholdene i såkalte lavkostnadsland (land det er billig å produsere forbruksvarer i). Kambodsja er et av de landene dere har fulgt med på, og dere skal fungere som rådgivere overfor de tre partene i det kambodsjanske arbeidslivet, dvs. arbeidstakerne, arbeidsgiverne og myndighetene.

Gjennom observasjoner har dere lært at situasjonen i Kambodsja har positive og negative sider. Det positive er at økonomien er i vekst, eksporten øker, utenlandske investeringer er høy, og den politiske situasjonen er stabil. Det negative er at arbeiderne på tekstilfabrikkene ikke får nok lønn, spesielt sett i forhold til de økte matvarepriser i landet. Den økonomiske utviklingen har økt avstanden mellom rik og fattig i Kambodsja. Dette har ført til en utbredt misnøye blant fabrikkarbeidere som føler de blir utnyttet av makteliten. Dere har fått opplysninger om at også arbeidsforholdene for arbeiderne er svært kritikkverdige på flere av fabrikkene.

I denne sammenhengen er ILOs rolle:

- 1) å gi råd til de fagforeningene som ønsker det (dvs. arbeidstakerne);
- 2) forsøke å få bedriftseiere til å gå i dialog med arbeidstakerne, eventuelt også med myndighetene;
- 3) stille krav og gi anbefalinger til myndighetene ut ifra hvilke internasjonale forpliktelser de har sluttet seg til, eller burde ha sluttet seg til.

Men første skal dere forberede en kort presentasjon om hvem dere er og hva ILO jobber med, som dere skal presentere for de andre gruppene. Det vil si at dere skal lese opp (med personlig innlevelse!) informasjonen som står på arket «Fakta om ILO». Dere får noen minutter til å sette dere inn i rollen og fordele hvem som sier hva i presentasjonen.

Dere har også fått utlevert råd som dere skal videreformidle til gruppene når de kommer for å snakke med dere. Disse rådene skal dere ikke avsløre i selve presentasjonen, men kun formidle til de representantene hver enkelt gruppe sender til dere. Rådene skal videreformidles muntlig, og bare et råd om gangen.

Dere er to personer. Den ene har ansvar for å gi råd til arbeidstakerne, mens den andre gir råd til arbeidsgiverne og myndighetene. Problemstillingene de står overfor er følgende:

- Arbeidstakerne skal velge om de skal gå til streik eller ikke.
- Arbeidsgiverne skal velge om de skal innføre lockout eller ikke.
- Myndighetene skal diskutere om de skal støtte arbeidstakerne eller arbeidsgiverne.

(På baksiden er det begrepsforklaringer og råd til arbeidsgiverne).

Begrepsforklaringer

Arbeidsgiver er en som gir lønn til en person som utfører et arbeid.

Arbeidstaker er en person som utfører et arbeid for en arbeidsgiver.

Fagforening er en sammenslutning av arbeidstakere innenfor samme industri. Fagforeningens fremste oppgaver er å kjempe for bedre lønn og gode arbeidsvilkår. Disse målene blir lettere å nå når arbeiderne står sammen bak kravene, eventuelt gjennom å streike samtidig.

Streik er en hel eller delvis arbeidsstans iverksatt av arbeidstakerne og deres fagforeninger. Det betyr at de arbeiderne nekter å møte for å utføre arbeid – før visse vilkår er innfridd.

Lockout er også en arbeidsstans, men da motivert av interessene arbeidsgiverne og deres organisasjoner har. I overført betydning «låses dørene» til arbeidsplassen. Arbeidstakerne blir da utestengt fra sitt lønnsarbeid. Arbeiderne som ikke er i streik blir ofte permittert (de får fri), noe som skaper en interessekonflikt mellom de arbeiderne som streiker på den ene siden, og de som er permittert og som fortsatt mottar lønn (dagpenger) på den andre.

Råd og kritikk til arbeidsgiverne og myndighetene

- Oppfordrer arbeidsgiverne og myndighetene til å gå i dialog med arbeidstakerne.
- Tipser om at forbrukerne i Europa i økende grad er opptatt av etisk produserte klær, og at FN har nylig iverksatt en informasjonskampanje om tvangsarbeid som kan forsterke denne trenden om etisk handel i Europa.
- Minner om at myndighetene har forpliktet seg til FNs bærekraftsmål, hvor mål 8 handler både om «anstendig arbeid for alle» og «økonomisk vekst».
- Ifølge den siste ILO-rapporten om tekstilindustrien i Kambodsja så var listen over brudd på ILO-reglene lang: 85 prosent av bedriftene opererte med mer enn to timer overtid daglig, seks dager i uka; 65 prosent av produksjonslokalene var for varme; i 53 prosent av fabrikkene var nødutgangene blokkert. Dette er i strid med deres forpliktelser til ILO.
- Minner om to av de mest sentrale ILO-konvensjonene, nr. 87 og nr. 98, som sikrer friheten til å organisere seg i foreninger og til å føre kollektive forhandlinger.

(Råd til arbeidstakerne finner dere på neste side)

Råd til arbeidstakerne

- Arbeidernes fagforening burde samarbeide med andre fagforeninger i samme industri fordi de har felles interesser og kan koordinere en eventuell felles streik. Dette skaper ekstra styrke. Baksiden ved en slik sammenslåing er hvis arbeiderne fremstår for «militante» overfor en eventuell lyttende og samarbeidsvillig arbeidsgiver. Da kan de samtidig miste legitimitet og få staten og øvrig befolkning mot seg. Derfor er det lurt å ha dialog med alle parter samtidig.
- Det er mange fordeler med å gå i dialog med myndighetene og arbeidsgiverne for å utforske løsninger som kan ivareta flere interesser samtidig.
- Retten til streik er sikret som en menneskerettighet i artikkel 8 i konvensjonen for økonomisk, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1967.
- Minner om at myndighetene, samt arbeidsgiverorganisasjonen som bedriftsledelsen er en del av, har ratifisert (godkjent) ILO-konvensjonene, nr. 87 og nr. 98, som forplikter dem til å sikre arbeidernes friheten til å organisere seg i fagforeninger og til å føre kollektive forhandlinger.
- Minner om at myndighetene har forpliktet seg til FNs bærekraftsmål, hvor mål 8 handler både om «anstendig arbeid for alle» og «økonomisk vekst».

Fakta om ILO

ILO informerer om følgende:

- Vi er ILO, Den internasjonale arbeidsorganisasjonen
- ILO er unikt i FN-systemet med sin trepartsstruktur bestående av medlemslandenes fagforeninger, arbeidsgiverorganisasjoner og myndigheter.
- ILO er FNs vaktbikkje i arbeidslivet og passer på at alle parter holder seg til lover og regler.
- ILO er spesielt opptatt av å bekjempe barnearbeid og tvangsarbeid, og å sørge for at arbeiderne har organisasjonsfrihet og likestilling på arbeidsplassen.
- Organisasjonsfrihet handler om at arbeiderne skal fritt kunne organisere seg i fagforeninger uten hindringer fra verken arbeidsgiver eller myndigheter.
- Organisasjonsfrihet er viktig for å sikre andre rettigheter på arbeidsplassen.
- ILO har i dag 186 medlemsland og har vært en av de mest suksessrike organisasjonene i FN-systemet.
- Vi erklærer herved ILO-kontoret i Kambodsja for åpnet. Partene er nå velkommen til oss for dialog.

